

Springbok

Springbokken danken hun naam aan de hoge sprongen die ze kunnen maken. Zo laten ze aan roofdieren zien dat ze heel sterk en snel zijn en dat het roofdier hen dus niet kan vangen. Voor andere springbokken betekenen de hoge bokkesprongen een waarschuwing voor gevaar, zodat ook zij snel weg kunnen springen. In volle vaart kunnen springbokken maar liefst 90 kilometer per uur rennen, waarbij ze in één sprong 15 meter ver kunnen springen!

Paspoort gegevens

Springbok

Verspreiding:

Antidorcas marsupialis
zuidwest Afrika (Zuid Afrika,
Namibië, Botswana)

Voedsel:

kruiden, bladeren en grassen

Leeftijd:

10 tot 15 jaar

In dierentuinen tot 15 jaar oud.

Gewicht:

man 25-40 kilo ; vrouw 15-30 kilo

Draagtijd:

5 tot 6 maanden

Aantal jongen per keer:

twee keer per jaar 1 jong

IUCN-status:

veilig

Hoe zie ik er uit?

Springbokken kunnen bijna een meter hoog worden. Zowel de mannetjes als de vrouwtjes hebben hoorns op hun kop. De hoorns van volwassen mannetjes zijn meestal groter en zwaarder dan die van vrouwtjes - ze kunnen wel een halve meter lang zijn! Van binnen zijn de hoorns hol. Van buiten zijn ze geribbeld en gedraaid. De bovenkant van het lichaam is roodbruin van kleur met een witte streep op de achterkant van de rug. De kop, de buik en de binnenkant van de poten zijn wit. Bij het oog hebben springbokken een smalle donkerbruine streep die naar de neus loopt. Op de zijkanten van het lichaam hebben ze ook een opvallende donkere streep. De staart is lang en wit, met zwarte kwastjes aan het einde.

Waarschuwing

Springbokken hebben op hun achterwerk een huidplooi met daarin lange, witte haren. Als ze opgewonden zijn, bijvoorbeeld als er een vijand in de buurt is, wordt de huidplooi naar buiten geduwd. De witte haren steken dan als een pluim omhoog uit de rug. Ook de streep witte haren op de rug gaat rechtop staan. Zo waarschuwen ze de andere springbokken voor het gevaar.

Waar woon ik?

Kale boel

Springbokken leven in zuidelijk Afrika. Ze leven op open, droge vlakten met een harde of stenige ondergrond. Op deze grond groeien weinig planten of struiken, alleen wat laag gras. In de winter zoeken ze de beschutting van struiken op. Dit doen ze om zich tegen de kou te beschermen en om te kunnen kalveren. Springbokken zijn vooral in de vroege morgen en laat in de middag actief. Ook in heldere, maanlichte nachten kunnen ze actief zijn.

Wat eet ik?

Niet veel nodig

Springbokken eten allerlei plantaardig voedsel. Het hangt van het seizoen af wat ze precies eten. In het droge seizoen eten ze vooral blad en bloemen. In het natte

seizoen geven ze de voorkeur aan sappig jong gras. Springbokken zijn herkauwers. Dat betekent dat ze snel kunnen eten. Later, op een rustige en veilige plek, boeren ze hun voedsel op en kauwen ze het nog een keer. Zo halen ze meer voedingsstoffen uit hun eten. Als er in het droge seizoen niet genoeg voedsel is, trekken springbokken naar gebieden met meer voedsel. Ze hebben ook niet zoveel water nodig. Het meeste vocht halen ze uit hun voedsel (zoals bloemen, wortels en knollen).

Mijn familie en ik

Vechtersbazen

Springbokken leven in kuddes. In de regentijd zijn er kuddes van enkele duizenden dieren, omdat kleine kuddes bij elkaar komen. Na de regentijd splitsen de grote kuddes zich op in groepen van enkele tientallen tot honderden dieren. De kuddes die dan ontstaan, bestaan vaak uit één mannetje en meerdere vrouwtjes. Dit heet een harem. In de paartijd vormt een mannetje een territorium. Hierin mogen geen andere mannetjes komen. Om zijn territorium aan te geven, zet hij zijn gebied af met geuren. Hij plast of poept op bepaalde plaatsen. Andere mannetjes ruiken dan dat het gebied bezet is. Als er een indringer in het territorium komt, kunnen er gevechten ontstaan. De springbokken maken dan een brommend geluid. Als ze gaan vechten, gebruiken ze hun hoorns. Ze steken de hoorns naar elkaar toe, haken ze ineens en proberen elkaar weg te duwen. De springbok die het hardst kan duwen wint.

Spring voor je leven!

Springbokken kunnen heel goed en hoog springen, vandaar hun naam. Ze kunnen wel 3,5 meter hoog springen! Tijdens het springen houden ze de voorpoten en achterpoten dicht tegen elkaar aan, de kop laag en de rug bol. Als er roofdieren in de

buurt zijn, gaan ze heel hoog en ver springen. Ze doen dit om te laten zien dat ze sterk en snel zijn. Roofdieren pakken namelijk alleen de zwakkere en jongere dieren. Hoe hoger ze springen, hoe sterker ze lijken. Bij het springen worden de witte, lange haren die op de kont zitten omhoog gestoken. Als er één springbok begint te springen, dan doet de hele kudde al snel mee. Dit springen noemen we 'pronken'. Springbokken kunnen ook hard rennen, wel 90 km per uur!

Kleintjes

Springbokken kunnen het hele jaar door jongen krijgen. Het kalf wordt na ongeveer zes maanden geboren. Het is dan geelbruin van kleur en heeft nog geen donkere strepen op de zijkant van het lichaam. De hoorns beginnen na een maand te groeien. Moeders en hun jongen blijven na de geboorte een aantal weken weg van de kudde.

Help!

Bijna uitgeroeid

Springbokken kwamen in heel zuidelijk Afrika voor. Ze leefden daar in grote kuddes. Boeren in dit gebied hadden echter steeds meer grond nodig, waardoor er voor de springbokken minder leefruimte over blijft. Het gevolg hiervan was dat de dieren vaker de graanvelden en gebieden van boeren betraden. De boeren vonden dit niet leuk en gingen op ze jagen. Nu leven er alleen nog springbokken in een klein deel van Zuid-Afrika en in Botswana, waar ze goed beschermd worden door de mens. Alleen in Namibië komen nog zelfstandige, wilde kuddes voor. In deze kuddes leven ongeveer honderd dieren!

Filmpjes

Op de [website van ARKive](#) vind je een aantal filmpjes over de springbok in Afrika.

Wist je dat...

- ... springbokken soms in vrijgezelligroepen leven? In deze groepen leven alleen mannetjes die nog niet sterk genoeg zijn om een harem te vormen met vrouwtjes. Als ze wat ouder en sterker zijn, verlaten de mannetjes de vrijgezelligroep en proberen ze een eigen groep te starten.
- ... de springbok het nationale symbool van Zuid-Afrika is? Net zo is de leeuw het symbool van Nederland!
- ... springbokken soms staand op hun achterpoten eten? Zo kunnen ze beter lekkere blaadjes uit bomen plukken.

Wil je weten, in welke dierentuin je deze diersoort in het echt kunt zien, gebruik dan de 'Dierzoeker' op www.nvddierentuinen.nl.